

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเนอร์ชันวายในกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจากหลายๆฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ นุริม โอทกานนท์ ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณ ผู้ให้ คำสำคัญทั้ง 10 ท่านที่เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและ กำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ พี่และเพื่อนๆ ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่าน เป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

ปิยะกานต์ วัจน์ประภาศักดิ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

THE OPINION OF HAVE CHILD OF THE GENERATION Y IN BANGKOK.

ปีระกานต์ วจันประภาศักดิ์ 5950421

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : บุริม โอทกานนท์, M.B.A., ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัลลภา ปีติสันต์, Ph.D., สุเทพ นิ่มสาย, Ph.D., พีรยุทธ์ พัฒน์ธัญญานนท์, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นต่อการมีลูกของคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) กับคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส จำนวน 3 คน และกลุ่มคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก จำนวน 3 คน และกลุ่มคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก 4 คน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร 7 จาก 10 คนมีความต้องการมีลูกจากที่สัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าความคิดเห็นจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงสำหรับ กลุ่มที่ต้องการมีลูกและกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูก โดยกลุ่มที่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนข้างไปในแง่บวกต่อการมีลูก เช่น เครื่องหมายของชีวิตคู่ หรือ สัญลักษณ์ของความรักพ่อแม่ และมีความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างก่อนข้างไปในแง่บวกต่อการมีลูก เช่น คนในครอบครัวมีคาคหวัง ในทางตรงกันข้ามกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนข้างไปในแง่ลบ เช่น การมีลูกคือภาระที่จะผูกพันไปตลอดชีวิต, ลูกคือความกังวล และไม่มี ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง โดยที่ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ การให้ความเห็นในเรื่องการใช้ชีวิตว่าจะทำให้ชีวิตไม่มีอิสระ ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวหรือใช้จ่ายตามที่ปรารถนา อีกทั้งยังไม่สามารถวางแผนชีวิตได้ด้วย ในด้านเงื่อนไขต่อการมีลูกเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ การต้องการที่จะมีรายได้สูงและมั่นคง และยังคงต้องการเวลาเนื่องจากต้องการเป็นผู้ดูแลลูกด้วยตนเอง

คำสำคัญ : เจนเอเรชั่นวาย

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	4
2.1 ความหมายของคำหลัก	4
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	12
3.1 แหล่งข้อมูล	12
3.2 กรอบขั้นตอนงานวิจัย	13
3.3 กลุ่มตัวอย่าง	13
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
3.5 วิธีการจัดทำข้อมูล	14
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
3.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา	14
บทที่ 4 ผลที่ได้จากการศึกษา	15
4.1 อภิปราย	34
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	43
ประวัติผู้วิจัย	45

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวาย ในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส	16
4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวาย ในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก	22
4.3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวาย ในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก	29

สารบัญรูปภาพ

ภาพ	หน้า
3.1 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน	7
3.2 แสดงขั้นตอนการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเอเรชันวายใน กรุงเทพมหานคร	13

บทที่ 1

ที่มา ความสำคัญ ปัญหา

1.1 ที่มาของเรื่องความสำคัญและปัญหา

จากการก้าวขึ้นมาของคนรุ่น “เจนเอเรชันวาย” ที่จะมาเป็นกำลังหลักในการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมถึงในปี 2568 ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มตัว มีจำนวนประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปจำนวน 14 ล้านคน หรือมากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเกิดจากการที่ประชากรมีบุตรน้อยลง ยังเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับหลายประเทศทั่วโลก ในปัจจุบันการที่ประชากร มีบุตรน้อยลงและคนมีอายุคาดเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ทำให้ประเทศมีสัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วน ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลของประเทศไทยจึงเริ่มตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการกำหนดนโยบายทางภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีบุตรมากขึ้นและสร้างประชากรที่จะมาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ งานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนมีบุตรน้อยลงจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจพบว่า ถ้าหากเศรษฐกิจตกต่ำ คนจะมีบุตรน้อยลง (Sobotka, Skirbekk, & Philipov, 2010) ในขณะที่ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในการมีบุตรและคนหันไปให้ความสำคัญกับการมีชีวิตอิสระและการทำตามเป้าหมายอื่นๆในชีวิตมากขึ้น (Lesthaeghe, 1980; Montgomery & Casterline, 1996; Lesthaeghe & Surkyn 1988; Liefbroer, 2005; Surkyn & Lesthaeghe, 2004) รวมถึงความเสมอภาคทางเพศในสังคมที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจมีบุตรของผู้หญิงในประเทศ ที่มีความเท่าเทียมทางเพศต่ำกว่าแม้ว่าผู้หญิงรายได้สูงก็จะเลือกไม่มีบุตรเนื่องจากมีค่าเสียโอกาสสูง (Hoem, 2000; Vikat, 2004; Jalovaara, 2013) ปัจจัยในระดับจุลภาคที่ส่งผลกระทบต่อการมีบุตรที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ได้แก่ ระดับการศึกษา งานวิจัยโดยมากพบว่าการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีบุตรล่าช้าลง พบได้ทั้งในประชากรหญิงและประชากรชาย (Hoem, 1986; Blossfeld & Huinink, 1991; Kravdal, 1994; Liefbroer & Corijn, 1999; Hoem, 2000; Lappegård & Rønsen, 2005; Winkler-Dworak & Toulemon, 2007; Jalovaara, 2013) นอกจากนั้น ชั่วโมงการทำงานที่มากขึ้นส่งผลให้คนมีบุตรน้อยลง (Bulanda, 2004) บทความนี้จะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นต่อมีบุตรของเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากร รุ่น

ใหม่ที่เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศซึ่งมีแนวโน้มการมีบุตรลดลง จากศึกษาของ Howe & Strauss (2007) ซึ่งระบุว่าเจนเอเรชันวายคือผู้ที่มีปีเกิดอยู่ในช่วง พ.ศ. 2525-2548 โดยการวิเคราะห์จะใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อสร้างความเข้าใจกระบวนการ การที่นำมาสู่พฤติกรรมด้านการเจริญพันธุ์ซึ่งมีความสำคัญที่จะนำไปสู่การทราบถึงความคิดการมีบุตรของคน

1.2 คำถามงานวิจัย

ความคิดเห็นต่อการมีลูกของคนเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อทราบความคิดเห็นต่อการมีลูกของคนเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความคิดเห็นต่อการมีลูกของคนเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร
2. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการกระตุ้นให้ความคิดที่ต้องการ

มีลูก

1.5 ขอบเขตของสารนิพนธ์

1.5.1 ประเด็นที่ศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเอเรชันในกรุงเทพมหานคร

1.5.2 กลุ่มเป้าหมาย

คนเจนเอเรชันวายกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน

1.5.3 พื้นที่

กรุงเทพมหานคร

1.5.4 ระยะเวลา

มกราคม 2561 - เมษายน 2561

1.6 นิยามศัพท์

เจนเนอเรชันวาย (Generation Y) กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในเจนเนอเรชันวาย คือกลุ่มประชากรที่เกิดตั้งแต่ ค.ศ. 1977-1999 (พ.ศ. 2520-2542)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเนอเรชันวายใน กรุงเทพมหานคร” และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของคำหลัก
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
 - 2.2.2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
 - 2.2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตร
 - 2.2.4 ทฤษฎีความสมดุลระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัว

2.1 ความหมายของคำหลัก

เจนเนอเรชันวาย (Generation Y) กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดอยู่ในเจนเนอเรชันวาย คือ กลุ่มประชากรที่เกิดตั้งแต่ ค.ศ. 1977-1999 (พ.ศ. 2520-2542) (Wong et al., 2008) ประชากรกลุ่มนี้กำลังจะเป็นอัตรากำลังหรือทรัพยากรบุคคลที่สำคัญขององค์กรต่างๆ เป็นกลุ่มคนที่มองโลกในแง่ดี ชอบทำงานเป็นทีม ไม่ชอบทำตามกฎระเบียบ ฉลาด ชอบรับความเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต (Howe and Strauss, 2000) แบบตลอดเวลา รักความก้าวหน้า มุ่งผลสำเร็จเป็นหลัก แต่มักไม่วางแผนระยะยาว ไม่มีความอดทน แต่มีความคาดหวังสูงมีโลกส่วนตัวสูงแต่ไม่ได้แสดงออก ถึงความต้องการเป็นอิสระ เทียบเท่าเจนเนอเรชันเอ็กซ์ (Gursoy et al., 2008) เจนเนอเรชันยานี้มักไม่อายุที่จะแสดงความเป็นส่วนตัว ลงในสื่อทางสังคม (Social Media) นั่นเป็นเพราะ เจนเนอเรชันวายเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีและเรียนรู้ การใช้ชีวิตในยุคอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วมีการสื่อสารโทรคมนาคมที่สะดวกสบายรวดเร็วในยุคของโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน จึงสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆเฉพาะหน้าได้คือการบริโภคข้อมูล

ของคนกลุ่มนี้มาจากสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ในปริมาณที่สูงกว่าการบริโภคสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ (Reisenwitz and Lyer, 2009) ด้านการทำงาน ประชากรกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดมากกว่าการท่องจำหรือการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดตามคำสั่งจึงมักไม่ต้องการคำแนะนำว่าควรหรือไม่ควรทำอะไรแต่ให้ความสนใจกับผลสำเร็จของงานหรือความท้าทายของเนื้อหาของงานมากกว่าวิธีการทำงาน (Glass, 2007; Hurst and Good, 2009) ที่สำคัญมักที่จะเปิดใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ที่แตกต่างและความหลากหลายในแง่มุมต่างๆ เช่น ความเป็นสากลได้ดี มีความสนใจใฝ่รู้ด้านเทคโนโลยีอย่างมาก ทำให้เจนเนอเรชันวายมีความเฉลียวฉลาดและมีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้ทราบว่า จะค้นหาข้อมูลได้จากที่ใดเวลาใดและทำได้อย่างรวดเร็ว นอกจากความสามารถ ในการสืบค้นข้อมูล และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วเจนเนอเรชันวายยังมีความสามารถในการทำงานหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน (Multi-Tasking) (Bell and Narz, 2007) ชอบความท้าทายใหม่ๆ มั่นใจในตนเองสูง ชอบทำงานเป็นทีมและใช้ชีวิตแบบต้องการการติดต่อ สื่อสารกับผู้อื่นตลอดเวลา (Wong, 2008) ปัญหา ที่พบในการทำงานของคนกลุ่มนี้คือ การติดต่อสื่อสาร ทั้งทางด้านคำ พูดและการเขียน เพราะคนกลุ่มนี้จะมีกลุ่ม ที่ตนติดต่อสื่อสารเฉพาะกลุ่ม จึงมีการใช้ภาษาในกลุ่ม ของตนเอง เช่น การใช้ตัวย่อ การใช้สัญลักษณ์ หรือ คำ พูดที่เข้าใจกันเองในกลุ่มของตน (Allen and Syfert, 2009) โดยที่เจนเนอเรชันยายนั้นชอบคุยกันแบบ Instant Messaging มากกว่าการคุยโทรศัพท์และการคุยกันแบบ เห็นหน้า โดยภาพรวมคนกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตมากกว่าจำนวนเงินที่ได้รับจากการทำงาน (Curtis, 2008) นอกจากนี้ยังพบว่า เจนเนอเรชันวาย มักมีความอดทนต่ำ ทั้งร่างกายและจิตใจ เก็บอารมณ์ไม่อยู่ หากเกิดปัญหาหรือไม่พอใจเรื่องใดมีโอกาสดุดใจและ ลาออกสูง และไม่เคารพผู้อาวุโสกว่าหรือตำแหน่งสูงกว่าตน แต่จะเคารพที่ตัวตนของคนนั้น เจนเนอเรชันวายมักคิดว่า คนเจนเนอเรชันเอ็กซ์เป็นเพื่อนร่วมงาน (Gelston, 2007) เรื่องของอายุและตำแหน่งที่สูงกว่าอาจไม่มีอิทธิพล ใดๆ ต่อคนกลุ่มนี้ นอกจากนี้ ยังมีความจงรักภักดีต่อ องค์กรต่ำ และมีอัตราการลาออกจากงานสูงมาก (กาญจนา ฤกษ์สังเคราะห์, 2552)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น ได้ถูกจำกัดความหมายไว้อย่างหลากหลายดังนี้

กู๊ด (Good, 1959) ให้ความหมายของความคิดเห็น โดยความหมายทั่วไปกล่าวคือความเชื่อ ความเห็นที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอนและยังไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้หรือเป็นการพิจารณาอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

แคทซ์ (Katz, 1961) ให้ความหมายว่าทัศนคติ หมายถึงส่วนประกอบสองส่วน คือ ความรู้สึกที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งๆ รวมถึงความรู้หรือความเชื่อซึ่งสามารถอธิบายถึงลักษณะตลอดจนความสัมพันธ์ที่มีต่อสิ่งอื่น ๆ

วัตรภู อจาหาญ (2542, หน้า 8) ความคิดเห็นเกิดมาจากความเชื่อความคิดและทัศนคติ ประสบการณ์จนนำมาสู่แสดงออกของบุคคลนั้นต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้โดยที่ไม่สามารถสรุปได้ว่าความคิดเห็นนั้นเป็นการถูกต้องหรือไม่

2.2.2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

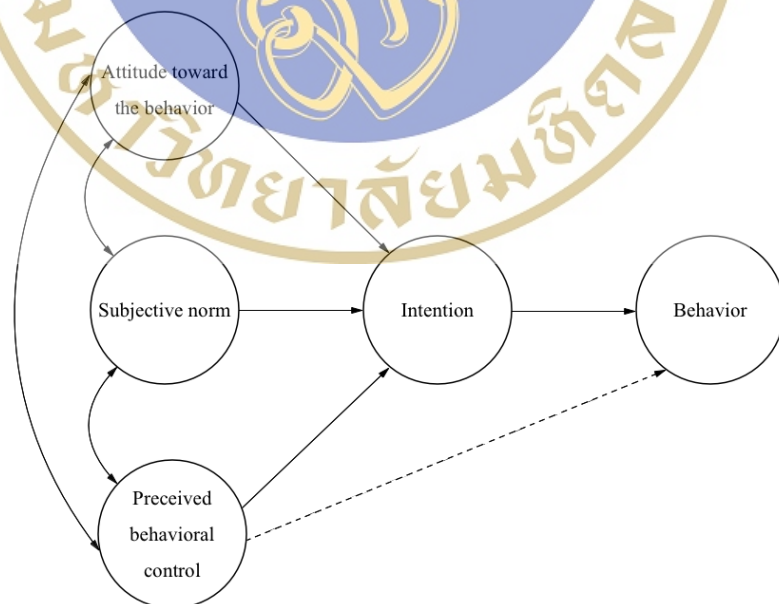
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) เป็นแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่ง ICEK AJZEN เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้นในปี 1985 และได้ถูกใช้อย่างแพร่หลายในการสร้างความเข้าใจพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ เช่น การออกกำลังกายและการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ (Ajzen, 2013) บทความนี้จะใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจเรื่องการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวาย ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการอธิบายเจตนา(Intention) ของมนุษย์ ซึ่งเจตนาเชื่อว่าจะนำไปสู่การตัดสินใจ ในเชิงพฤติกรรม ทฤษฎีนี้กล่าวว่าเจตนาของมนุษย์เกิดจากการขึ้นใจโดยความเชื่อ 3 ชนิด ได้แก่

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม(Behavioral beliefs) คือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากการประเมินของแต่ละบุคคลว่าถ้าหากกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะเกิดผลต่อตนเองในเรื่องใดอย่างไร การกระทำนั้นจะส่งผลในแง่บวกอย่างไรบ้างและในแง่ลบต่อตัวเองอย่างไรบ้าง ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมนี้จึงนำไปสู่ทัศนคติที่บุคคลมีต่อพฤติกรรมนั้นๆ ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตร เช่น การมีบุตรจะทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์มากขึ้น การมีบุตรจะทำให้มีคนดูแลเมื่อวัยชรา หรือการมีบุตรทำให้ความเป็นส่วนตัวลดลงหรือต้องเสียเวลาไปกับการดูแลบุตรมากขึ้น

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง(Normative beliefs) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนรอบข้างที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญมีผลความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนั้นแล้วบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะทำตามความคาดหวังของคนรอบข้างมากน้อยเพียงใด เช่น การที่ได้รู้ว่าพ่อแม่ คู่ครอง หรือเพื่อน มีความคิดเห็นหรือความคาดหวังอย่างไรในเรื่องการมีบุตร

3. ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม(Control beliefs) (Ajzen, 2013) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม คือ การรับรู้ของบุคคลต่อปัจจัยต่างๆที่จะส่งผลต่อความสามารถในการกระทำพฤติกรรมนั้น ความเชื่อนี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่บุคคลนั้นรู้สึกว่าย่นอกเหนือการควบคุมของตนเอง ทำให้การกระทำพฤติกรรมนั้นเป็นไปได้ง่ายหรือยากขึ้น เช่น การมีครอบครัวสนับสนุนช่วยในการเลี้ยงบุตร หรือการมีโรงเรียนคุณภาพที่สามารถเข้าถึงได้ ความเชื่อทั้ง 3 ชนิด ที่ได้กล่าวมานี้เป็นการรับรู้ของบุคคลเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าความเชื่อนั้นเป็นความจริงเสมอไป ความเชื่อทั้ง 3 ชนิดนี้ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการมีบุตร ซึ่งส่งผลต่อการมีบุตร โดยทั่วไปแล้วหากบุคคลนั้นมีทัศนคติเชิงบวกต่อการมีบุตรและความเชื่อว่าครอบครัวที่มีความสำคัญคาดหวังให้มีบุตร พร้อมทั้งเชื่อว่าตนมีความสามารถควบคุมการมีบุตรและการเลี้ยงบุตรได้นั้น บุคคลนั้นย่อมจะมีเจตนาในการมีบุตรมากกว่าคนที่ไม่มีทัศนคติเชิงลบต่อการมีบุตร ไม่เชื่อว่าจะมีความคาดหวังจากครอบครัว(หรืออาจจะไม่สนใจที่ต้องทำตามความคาดหวังของครอบครัว) และไม่เชื่อว่าตนสามารถควบคุมการมีบุตรและการเลี้ยงบุตรได้

รูป 1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ความเชื่อทั้งสามประการ เจตนาในการมีบุตรและการมีบุตร จะเห็นได้ว่าปัจจัยพื้นฐานส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อที่บุคคลหนึ่งมีเกี่ยวกับการมีบุตร นำไปสู่เจตนาในการมีบุตรของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะนำไปสู่การมีบุตรต่อไป ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าเจตนาเป็นตัวกลางที่เชื่อมระหว่างปัจจัยพื้นฐานและพฤติกรรม

ภาพที่ 1 แบบจำลองทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
ที่มา : Ajzen (2013)

งานศึกษาของ Ajzen (2013) สนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการอธิบายการตัดสินใจมีบุตรของประชากร โดยผ่านการพิจารณาความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การมีบุตร นอกจากนี้ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนช่วยสร้างความเข้าใจบทบาทของปัจจัยพื้นฐานต่อ การตัดสินใจมีบุตรได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนนี้ควรใช้ใน ประเทศที่ประชาชนสามารถเข้าถึงการคุมกำเนิดได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพแล้ว เนื่องจากตาม ทฤษฎีแล้ว การตัดสินใจมีบุตรเกิดจากเจตนา ดังนั้นหากประชาชนไม่มีความรู้หรือไม่สามารถเข้าถึง การคุมกำเนิดได้ การมีบุตรอาจไม่ใช่ผลพวงของเจตนาเสมอไปและจะทำให้การใช้ทฤษฎีพฤติกรรม ตามแผนจะไม่ถูกต้อง

2.2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตร

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการเจริญพันธุ์ที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากที่สุดคือ ทฤษฎีของ Becker (1960) ทฤษฎีของ Becker ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการตัดสินใจมีบุตร โดย Becker เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อสินค้าประเภทคงทนหรือ ถาวร เช่น บ้านหรือรถ เสมือนการมีบุตร ทฤษฎีของ Becker ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าความพึงพอใจ (Preference) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ทฤษฎีสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายได้และ ราคาของตลาดต่อการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มในการเจริญพันธุ์ได้ นอกจากนี้ Becker ยังได้ เสนอ แนวคิดเรื่องการ trade-off ระหว่างจำนวนและคุณภาพของบุตร นั่นคือ พ่อแม่ได้รับประโยชน์จาก ทั้งจากจำนวนบุตรที่มีและคุณภาพของบุตร ครอบครัวที่มีฐานะดีโดยมากจะไม่เลือกที่จะมีบุตร จำนวนมากขึ้น แต่จะเลือกลงทุนในคุณภาพของบุตรแทน ด้วยเหตุนี้ Becker จึงสรุปว่า ความยืดหยุ่น ของรายได้สำหรับคุณภาพของบุตรน่าจะสูง ในขณะที่ความยืดหยุ่นรายได้สำหรับจำนวนของบุตร น่าจะต่ำ จากทฤษฎีนี้ได้ศึกษาการ trade-off ระหว่างจำนวนและคุณภาพของบุตร เช่นงานของ Rosenzweig and Wolpin (1980) Rosenzweig and Zhang (2009) และ Bleakley and Lange (2009) งานของ Becker เป็นรากฐานสำคัญในการต่อยอดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีบุตร Easterlin (1980) ได้เพิ่ม เติมปัจจัยด้านความคาดหวังทางเศรษฐกิจ (economic aspiration) ในการตัดสินใจมีบุตรกล่าวคือการ ตัดสินใจมีบุตรขึ้นอยู่กับรายได้ โดยเปรียบเทียบกับความคาดหวังทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนรุ่น นั้นตามทฤษฎีของ Easterlin หากกลุ่มสมรสมีระดับรายได้ ที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังทาง เศรษฐกิจของตนเองกลุ่มคนรุ่นนั้นจะมองอนาคตอย่างบวก และจะทำให้ตัดสินใจในการแต่งงานและ มีบุตรได้ง่ายขึ้น แต่หากรายได้ต่ำเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนเองคาดหวังกลุ่มคนรุ่นนั้นจะมองอนาคตอย่าง ตีติลล และเป็นผลให้ไม่อยากแต่งงานและมีบุตร (Easterlin, 1976) โดยรวมแล้ว การตัดสินใจมีบุตร ขึ้นอยู่กับต้นทุนและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการมีบุตร โดยต้นทุนของการมีบุตรมีสามารถแบ่ง

ได้เป็นห้าส่วน ได้แก่ ต้นทุนทางเศรษฐกิจโดยตรง ค่าเสียโอกาสที่เกี่ยวกับรายได้ค่าเสียโอกาสที่ไม่เกี่ยวกับรายได้ ต้นทุนทางจิตใจ และต้นทุนทางร่างกาย (Fawcett, 1988) งานวิจัยในประเทศ พัฒนาแล้วจำนวนมากให้ความสำคัญกับการศึกษาค่าเสียโอกาสที่เกี่ยวกับรายได้ของผู้หญิงโดยพบว่าสาเหตุสำคัญที่คนมีบุตรลดลง เป็นเพราะผู้หญิงโดยเฉลี่ยมีการศึกษาสูงขึ้นในเมื่อผู้หญิงได้ลงทุนในการศึกษาไปมาก ถ้าหากไม่ขาดตลาดแรงงานก็จะสูญเสียการลงทุนไป และเมื่อผู้หญิงที่ การศึกษาสูงขึ้น ค่าตอบแทนจากการขาดตลาดแรงงานก็สูงขึ้นเช่นกัน ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงจึงมีค่าเสียโอกาสสูงกว่า ทำให้ต้นทุนจากการมีบุตรสูงขึ้น (Becker, 1985) ในด้านประโยชน์หรืออรรถประโยชน์จากการมีบุตร Hoffman and Hoffman (1973) ตามที่อ้างใน Liefbroer (2005) เป็นคนแรกๆ ที่พูดถึง “รางวัล” จากการเป็นพ่อแม่ในงานของทั้งคู่ได้แบ่งประโยชน์จากการมีบุตรเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ หนึ่ง ประโยชน์ทางด้านสังคม (การมีบุตรเป็นการทำตามแบบอย่างของสังคม ทำให้เชื่อมโยงกับสังคม โดยกว้างได้มากขึ้น) สอง ประโยชน์ทางด้านอารมณ์และจิตใจ (การมีบุตรเป็นแรงกระตุ้น แรงบันดาลใจ และทำให้รู้สึกเติมเต็ม) และสาม ประโยชน์ในทางเศรษฐศาสตร์ (การมีบุตรทำให้มีคนมาดูแลยามแก่และสามารถช่วยงานครอบครัว) ในขณะที่การศึกษาของ Fawcett (1988) พบว่า ประโยชน์ที่สำคัญที่สุดในการมีบุตรเป็นเรื่องด้านจิตใจ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้ทฤษฎีตามแผนในการอธิบายการมีบุตร ของประชากร โดยรวมแล้วพบว่าความเชื่อทั้งสามส่งผลต่อการมีบุตร (Billari, Philipov, & Testa, 2009; Mencarini, Vignoli, & Gottard, 2015; Dommermuth, Klobas, & Lappegård, 2011; Klobas, 2010) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อทั้งสามและเจตนาการมีบุตรมากที่สุด ได้แก่ อายุ และจำนวนบุตรที่มีอยู่แล้ว คนในช่วงอายุ 25-29 ปี เป็นช่วงอายุที่มีเจตนาในการมีบุตรมากที่สุด ไม่ว่าจะ เป็นบุตรคนแรกหรือบุตรคน ต่อมา (Klobas, 2010)

ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการมีบุตร พบความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย โดยผู้หญิงโดยรวมเชื่อว่าหากมีบุตรแล้วตนจะได้รับผลกระทบในแง่ลบด้านการงานและการเงิน ในขณะที่ผู้ชายเชื่อว่าตนจะได้รับผลกระทบในแง่ลบด้านการเงินและอิสรภาพ (Klobas, 2010) นอกจากนี้ทัศนคติส่งผลต่อการมีลูก คนที่สองมากกว่าลูกคนแรก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีประสบการณ์การเลี้ยงลูกแล้ว หากมีประสบการณ์ดีจะ ส่งผลให้มีทัศนคติต่อการมีลูกที่ดี ทำให้มีแนวโน้มจะมีเจตนาในการมีบุตรมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับความเชื่อ เกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม ที่พบว่าส่งผลต่อลูกคนที่สองมากกว่าลูกคนแรก (Mencarini, Vignoli, & Gottard, 2015) ในส่วนของความเชื่อเกี่ยวกับความเห็นของคนรอบข้างที่จะนำไปสู่การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง- อิงนั้น พบว่ามีผลต่อการมีบุตรคนแรกมากที่สุด และเมื่อมีลูกแล้วหนึ่งคน ความกดดันที่จะให้มีลูกคนที่สองหรือ สามจะลดลงตามลำดับ

โดยความกดดันจากครอบครัวมีผลต่อผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย (Klobas, 2010; Mencarini, Vignoli, & Gottard, 2015)

ความเชื่อทั้งสามนี้ นอกจากจะส่งผลต่อเจตนาว่าจะมีบุตรหรือไม่แล้ว งานศึกษาของ Dommermuth, Klobas, & Lappegård (2011) พบว่าความเชื่อส่งผลต่อเจตนาในการจะมีบุตรในแง่ของเวลาด้วยว่ามีเจตนาที่จะมีบุตรในช่วงเวลาใด ซึ่งเจตนาในแง่ของเวลาในการมีบุตรเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่มีความสำคัญในการศึกษา ด้วย เนื่องจากการมีบุตรช้าอาจส่งผลต่อจำนวนบุตรที่จะมีด้วย โดยทั่วไปแล้วเจตนาเป็นตัวกลางระหว่างความเชื่อและพฤติกรรมโดยไม่มีความเชื่อที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมเลย อย่างไรก็ตามปัจจัยพื้นฐานบางประการส่งผลต่อเจตนาโดยตรงได้โดยไม่ต้องผ่านความเชื่อและปัจจัยพื้นฐานบางประการส่งผลต่อพฤติกรรมโดยตรงได้โดยไม่ต้องผ่านความเชื่อหรือเจตนาเลย (Mencarini, Vignoli, & Gottard, 2015)

2.2.4 ทฤษฎีความสมดุลระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัว

ความสมดุลระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัว เรื่องความสมดุลระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัว (Work-family balance) เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่อัตราการเกิดลดลง หลายประเทศจึงพยายามส่งเสริมให้คนในวัยทำงานสามารถมีสมดุลได้ระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัวการมีสมดุลระหว่างการทำงานและการสร้างครอบครัว (Work-family balance) ตามคำนิยามของ Voydanoff (2005) คือ การที่คนคนหนึ่งสามารถมีบทบาทในทั้งการทำงานและการดูแลครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ คำที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน คือการมีสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต (Work-life balance) ซึ่งมีหลากหลายนิยาม แต่โดยรวมแล้วจะกล่าวถึงความพอใจในการมีส่วนร่วมในชีวิตการทำงานและชีวิตนอกการทำงาน (Greenhaus & Singh, 2003) หรือการที่คนทำงานสามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่งว่าตนจะทำงานที่ใดเวลาใดและอย่างไรและที่ทำงานและสังคมยอมรับและเคารพในความต้องการของตนในการเติมเต็มชีวิตทั้งในเรื่องการงานและไม่ใช่การงาน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างสมดุลชีวิตไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคลเพียงอย่างเดียวหากแต่ขึ้นกับสถานประกอบการและสังคมโดยรวมด้วย สำหรับคนที่มีบุตรแล้ว พ่อแม่ส่วนใหญ่มองว่าการเป็นพ่อแม่ที่ดีคือการมีเวลาเพียงพอให้กับบุตร (Bianchi & Milkie, 2010) การมีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไม่เกิดความสมดุล ระหว่างการทำงานและครอบครัว (Keene & Quadagno, 2004) การศึกษาพบว่าชั่วโมงการทำงานที่ยาวนานของพ่อส่งผลลบต่อกิจกรรมที่ได้ทำทั้งกับลูกเวลาที่ใช้กับครอบครัวของชีวิตสมรส และการมีส่วนร่วม ในเชิงบวกกับลูกวัยรุ่น (Bulanda, 2004) แนวโน้มในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่าการใช้เวลาในการทำงานนอกบ้านและในบ้านระหว่าง

ผู้หญิงและผู้ชายเริ่มมีความใกล้เคียงกันมากขึ้น โดยความแตกต่างระหว่างเวลาที่ใช้ในการทำบ้าน การทำ ความสะอาดบ้าน และการดูแลเด็กระหว่างผู้หญิงและผู้ชายลดลงมาก (Bianchi, Milkie, Sayer, & Robinson, 2000, Bianchi, 2006) ความแตกต่างของเวลาในการทำงานบ้านที่ลดลงนั้น เป็น เพราะผู้ชายใช้เวลาในการทำงานบ้านมากขึ้นประกออบกับผู้หญิงใช้เวลาดูแลบ้านน้อยลง แต่ในส่วน การดูแลบุตรนั้น พบว่าผู้ชายเริ่มมีส่วนร่วมในการดูแลมากขึ้นและใช้เวลาในการดูแลบุตรมากขึ้น ในขณะที่ผู้หญิงไม่ได้ใช้ เวลานั้นน้อยลง (Bianchi, 2006) อย่างไรก็ตาม โดยรวมแล้ว การใช้เวลา นอกเหนือจากการทำงานยังคงมีความแตกต่าง ระหว่างเพศค่อนข้างสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเอเรชันวายใน กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีขั้นตอน วิธีการนำเสนอ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. กรอบขั้นตอนงานวิจัย
3. กลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

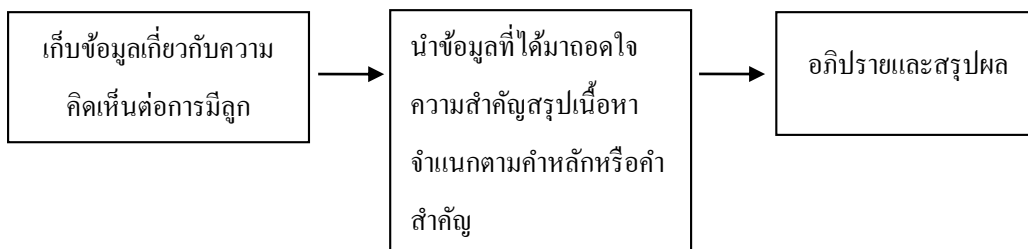
3.1 แหล่งข้อมูล

การเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติการภาคสนามและการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้สังเกตจากการสัมภาษณ์หรือความเห็นของผู้อื่นได้แก่

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากภาคสนามทั้งหมดคือ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก(In-depth interview) เพื่อทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเอเรชันวายใน กรุงเทพมหานคร

3.2 กรอบขั้นตอนงานวิจัย

ภาพที่ 3.2 แสดงขั้นตอนการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเนอร์เรชันวายใน กรุงเทพมหานคร

ที่มา: ผู้วิจัย (2561)

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจาก ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) ถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเนอร์เรชันวายในกรุงเทพมหานคร
2. สรุปออกมาว่ามีเนื้อหาที่สำคัญที่สุดจากประเด็นที่ปรากฏอย่างไรบ้างในการแยกประเด็นอาจจำแนกเป็นข้อๆตามเนื้อหาเน้น คำหลัก หรือ คำสำคัญ หรือ สัญลักษณ์ โดยวิธีการ Content Analysis
3. สรุปผลและอภิปรายถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเนอร์เรชันวายใน กรุงเทพมหานคร

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

คนเจนเนอร์เรชันวาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นต่อการมีลูกของแต่ละบุคคล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากภาคสนามทั้งหมดคือ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก(In-depth interview) เพื่อทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีลูกของคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

3.6 วิธีการจัดทำข้อมูล

1. ถอดความที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก
2. นำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกในระหว่างการสัมภาษณ์สรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการทำ Content Analysis ให้ความสำคัญกับความถี่ของข้อความที่สรุปออกมาว่ามีเนื้อหาที่สำคัญที่สุดจากประเด็นที่ปรากฏอย่างไรบ้างในการแยกประเด็นอาจจำแนกเป็นข้อๆตามเนื้อหาเน้น คำหลัก หรือ คำสำคัญ หรือ สัญลักษณ์

3.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ตั้งแต่ มกราคม 2561 ถึง เมษายน 2561 (ระยะเวลารวมประมาณ 4 เดือน)

บทที่ 4

ผลที่ได้จากการศึกษา

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นต่อการมีลูกของคนเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาครั้งนี้จะเลือกวิจัยกับกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส และกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก และกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส จำนวน 3 คน และกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่แล้ว จำนวน 3 คน และกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่ จำนวน 4 คน ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส

ส่วนที่ 2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก

ส่วนที่ 3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด 10 คน โดยแบ่งตามสถานะทางครอบครัวเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส จำนวน 3 คน
 - 1.1 ต้องการมีลูก
 - 1.2 ไม่ต้องการมีลูก
2. กลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก จำนวน 3 คน
 - 2.1 ต้องการมีลูก
 - 2.2 ไม่ต้องการมีลูก
3. กลุ่มเจนเนอร์ชัวยายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก 4 คน
 - 3.1 ไม่ต้องการมีลูก

สามารถแบ่งจัดกลุ่มทางความคิดเห็น ได้ทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต
4. เจื่อนใจต่อการมีลูก

ส่วนที่ 1 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส

ตาราง 4.1 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส

ผู้ให้ข้อมูล คนสำคัญ	เพศ/ อายุ	ใช้ชีวิตคู่ มานาน เท่าไร	จำนวน บุตร	ความเชื่อ เกี่ยวกับ พฤติกรรม	ความเชื่อ เกี่ยวกับ คนรอบ ข้าง	ความเชื่อเกี่ยว การใช้ชีวิต	เจื่อนใจต่อ การมีลูก	ความ ต้องการ ที่จะมี ลูก
1	ชาย/	4 เดือน	ไม่มี	-ผลิตภัณฑ์	-พ่อแม่ คาดหวัง	-ค่าใช้จ่ายขยาย ปลาย	-ต้องมีรายได้ มากกว่านี้	ต้องการ มีลูก(ใน อีก 1-2 ปี)
				-สิ่งเติมเต็ม	-เพื่อนๆ เริ่มมีกัน แล้ว	-อิสระน้อยลง	-ความพร้อม ของตัวเองกับ ภรรยา	
						-เลี้ยงไม่ได้	-เริ่มอึดตัวกับ การท้องเที่ยว	
						-ไม่ได้ ท้องเที่ยว		
					-ต้องวางแผน			
						-ยากที่จะทำ ตามฝัน(ธุรกิจ ส่วนตัว)		

ตาราง 4.1 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส
(ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูล คนสำคัญ	เพศ/ อายุ	ใช้ชีวิตคู่ มานาน เท่าไร	จำนวน บุตร	ความเชื่อ เกี่ยวกับ พฤติกรรม	ความเชื่อ เกี่ยวกับ คนรอบ ข้าง	ความเชื่อเกี่ยว การใช้ชีวิต	เงื่อนไขข้อ การมีลูก	ความ ต้องการที่ จะมีลูก
2	ชาย/ 34 ปี	5 ปี	ไม่มี	- ทายาท/สืบ สกุล	- ทุกคนใน ครอบครัว คาดหวัง (เป็นลูก ชายคน เดียว)	- อีสระลดลง	- ถ้าแก่ มากกว่านี้ อาจจะไม่มี เพราะกลัว ลูกไม่ แข็งแรง	ต้องการมี ลูก
				- เป็น ครอบครัวที่ สมบูรณ์ มากขึ้น	- ภรรยา อายุเริ่ม เยอะแล้ว	- เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่รู้ว่า อะไรจะ เกิดขึ้นบ้าง		
				- ทำให้เต็ม เต็ม	- หมดกระวัง กับการใช้ชีวิต			
				- ไม่ได้ คาดหวังให้ ลูกมาเลี้ยงดู				
3	หญิง/ 27 ปี	1 ปี	ไม่มี	- พยายามใน ความรัก ของพ่อแม่	- ไม่มีใคร คาดหวัง	- อีสระลดลง	- ต้องมี รายได้ มากกว่านี้	ไม่ ต้องการมี ลูก
				- ส่งต่อสิ่ง ดีๆ ให้สังคม ต่อไป		- ไม่ได้ไปในที่ ที่อยากไป	- ความมั่นคง ต้องมี มากกว่านี้	
				- อาจจะเลี้ยง เราตอนแก่		- ไม่ได้ใช้เงิน ที่เราหามา	- รายได้ต้อง มีมากกว่า 1 ทาง	
				- สิ่งเติมเต็ม		- ไม่สามารถ วางแผนชีวิต ตัวเองได้	- ต้องรู้สึก ว่าเราเติมเต็ม ตัวเองแล้ว	

จากตาราง 4.1 ผลที่ได้จากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส สามารถแบ่งความคิดเห็นแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมคือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากการประเมินของแต่ละบุคคลว่าถ้าหากกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะเกิดผลต่อตนเองในเรื่องใดอย่างไร การกระทำนั้นจะส่งผลในแง่บวกอย่างไรบ้างและในแง่ลบต่อตัวเองอย่างไรบ้าง ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมนี้จึงนำไปสู่ทัศนคติที่บุคคลมีต่อพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 3 ประเภท คือ

1. ทายาท/สืบสกุล 2. ความสมบูรณ์ของครอบครัว 3. คาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก

1.1 ทายาท/สืบสกุล

ทายาท/ผู้สืบสกุล คือ ผู้ที่จะสืบทอดเชื้อสาย/สกุล/สายเลือดของเราและครอบครัวต่อไปในอนาคตหรือเป็นการส่งต่อสิ่งที่เป็นเราต่อไป

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ลูกเป็นผลลัพธ์จากความรักของทั้ง 2 คน”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “ทายาทสืบสกุลเพราะเป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “เป็นการส่งต่อสิ่งดีๆที่เราทำหรือสอนกับลูกให้สั่งคมต่อไป”

1.2 ความสมบูรณ์ของครอบครัว

ความสมบูรณ์ของครอบครัว คือ เป็นสิ่งที่แสดงครอบครัวสมบูรณ์ตามความคิดของคนทั่วไปคือครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ทำให้เต็มเต็มชีวิตคู่”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “ลูกมาเต็มเต็มครอบครัวทำให้สมบูรณ์มากขึ้น”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ช่วยทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัวมากไป

อีก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ลูกเป็นพยานในความรักของพ่อและแม่”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “เป็นผู้ตัวกลางที่อยู่กับพ่อแม่ตลอดเวลา”

1.3 คาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก

คาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก คือ ความคาดหวังผลลัพธ์ในอนาคตจากลูกที่เราเป็นผู้เลี้ยงจนเติบโตใหญ่

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ทำให้เต็มเต็มชีวิตคู่”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “แต่ไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับการเลี้ยงดูจากลูกในอนาคต”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “เราคาดหวังว่าเค้าจะต้องมาดูแลพ่อแม่ตอนชรา”

2. ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง

ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง คือ เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนรอบข้างที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญมีผลความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนั้นแล้วบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะทำตามความคาดหวังของคนรอบข้างมากน้อยเพียงใด เช่น การที่ได้รู้ว่าพ่อแม่ คู่ครอง หรือเพื่อน มีความคิดเห็นหรือความคาดหวังอย่างไรในเรื่องการมีบุตร

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “พ่อแม่คาดหวังว่าต้องได้อุ้มหลาน”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “เพื่อนๆในกลุ่มที่เรียนมาด้วยกันก็เริ่มมีลูกกันแล้ว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “ทุกคนในครอบครัวคาดหวัง(เป็นลูกชายคนเดียว)”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “ภรรยาอายุเริ่มเยอะแล้ว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ไม่มีใครในครอบครัวคาดหวังจากเรา”

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต คือ ความคิดเห็นในเรื่องของอนาคตเกี่ยวกับการดำรงชีวิตหรือการใช้ชีวิตที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 2 ประเภท คือ 1. อิสระในการใช้ชีวิต 2. การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก

3.1 อิสระในการใช้ชีวิต

อิสระในการใช้ชีวิตคือ ความสามารถที่จะทำทุกอย่างตามที่ตนเองต้องการ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว การใช้จ่าย

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ค่าใช้จ่ายขายปลา ไม่สามารถกำหนดได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “อิสระน้อยลง ไม่สามารถไปไหนที่อยากไปได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “อิสระน้อยลง จะทำอะไรต้องขึ้นอยู่กับลูกเป็นหลัก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ไม่มีอิสระ ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตามที่อยากไป(ชอบท่องเที่ยว)”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “เงินที่หามาได้จากการทำงานก็อยากเอามาใช้ซื้อของเพื่อเป็นรางวัลให้กับชีวิต แทนที่จะต้องไปใช้จ่ายให้ลูก”

3.2 การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก

การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก คือ การประเมินถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแง่ลบในอนาคตที่อาจจะส่งผลกระทบต่อตัวเองหรือครอบครัว รวมถึงการวางแผนชีวิตในอนาคตให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ก็เพราะไม่สามารถประเมินหลายๆอย่างได้ รวมถึงเรื่องเวลา ทำให้ยากที่จะทำตามฝัน(ธุรกิจส่วนตัว)”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “เสี่ยงไม่ได้แล้วเพราะมีภาระต้องเลี้ยงดูลูก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “เป็นเรื่องใหม่ ยังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้างกับอนาคต”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ไม่สามารถวางแผนชีวิตตัวเองในอนาคตได้เลย เพราะเรายังไม่มีลูกและไม่รู้ว่าการมีลูกต้องใช้เวลาหรือเงินเท่าไร วางไม่แผนไม่ถูก”

4. เงื่อนไขต่อการมีลูก

เงื่อนไขต่อการมีลูก คือ ข้อแม้หรือข้อบังคับที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อน การตัดสินใจที่จะมีลูกของบุคคลนั้น

4.1 ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวเองหรือจากตนเองที่มีผลกระทบต่อเรื่องการมีลูก เช่น รายได้ ความมั่นคง ความพอใจส่วนบุคคล เวลา ร่างกายและจิตใจ

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “ต้องมีรายได้มากกว่านี้ เพราะมีลูกมีค่าใช้จ่าย”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “เริ่มอึดตัวกับการท่องเที่ยว คือ เริ่มพอกับการท่องเที่ยวแล้ว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “ถ้าอายุมากกว่านี้อาจจะไม่มีลูกเพราะกลัวลูกไม่แข็งแรง”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ต้องมีรายได้ต้องมีมากกว่า 1 ทาง เพื่อความมั่นคง เพราะเสี่ยงมากไม่ได้ เนื่องจากถ้ามีลูกจะมีค่าใช้จ่ายตลอดเวลา”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “ต้องรู้สึกที่เราเต็มเต็มตัวเองแล้ว”

จากตารางที่ 4.1 ผลที่ได้จากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมสำหรับกลุ่มนี้เป็นไปในแง่บวก เช่น “ทำให้เติมเต็มชีวิตคู่” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 หรือ “ลูกมาเติมเต็มครอบครัวทำให้สมบูรณ์มากขึ้น” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัวข้างความคิดเห็นสำหรับคนที่ต้องการมีลูก คือ ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 และ 2 พบว่าครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจที่จะมีลูก เช่น “เพื่อนๆในกลุ่มที่เรียนมาด้วยกันก็เริ่มมีลูกกันแล้ว” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 หรือ “ทุกคนในครอบครัวคาดหวัง(เป็นลูกชายคนเดียว)” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 ส่วนผู้ให้คำสำคัญที่ 3 ที่ไม่ต้องการมีลูกจะไม่มี ความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัว เช่น “ไม่มีใครในครอบครัวคาดหวังจากเรา” คำสำคัญคนที่ 3 ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ “อิสระน้อยลง ไม่สามารถไปไหนที่อยากไปได้” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 หรือ “เงินที่หามาได้จากการทำงานก็อยากเอามาใช้ซื้อของเพื่อเป็นรางวัลให้กับชีวิต แทนที่จะต้องไปใช้จ่ายให้ลูก” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3 ในด้านเงื่อนไขต่อการมีลูกผู้ให้คำสำคัญทั้ง 3 มีความเห็นไปในทางเดียวกัน เช่น “ต้องมีรายได้มากกว่านี้ เพราะมีลูกมีค่าใช้จ่าย” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1 หรือ “ถ้าอายุมากกว่านี้อาจจะไม่มีลูกเพราะกลัวลูกไม่แข็งแรง” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2 หรือ “ต้องมีรายได้ต้องมีมากกว่า 1 ทาง เพื่อความมั่นคง เพราะเลี้ยงมากไม่ได้ เนื่องจากถ้ามีลูกจะมีค่าใช้จ่ายตลอดเวลา” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3

ส่วนที่ 2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก

ตาราง 4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	เพศ/อายุ	คบกับคู่รักเท่าไร	ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม	ความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัวข้าง	ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิต	เงื่อนไขต่อการมีลูก	ความต้องการที่จะมีลูก
4	ชาย/27 ปี	4 ปี	-สิ่งเดิมเดิม	-พ่อแม่ไม่ได้คาดหวัง	-ชีวิตของตัวเองจะลดลง	-ความพร้อมทางด้านการเงิน	ต้องการมีลูก
			-เครื่องหมาของชีวิตคู่	-พ่อแม่ไม่ได้ผลต่อการตัดสินใจที่จะมีหรือไม่มีลูก	-ไม่ได้ท้องเที่ยว	-ความพร้อมทางด้านสภาพแวดล้อม(บ้าน,รถยนต์)	
			-ไม่คาดหวังว่าลูกจะเลี้ยงเรา	-ไม่ใช่แค่คน 2 คนแต่มีมาเพิ่มอีก 1 คน	-เราต้องพร้อมที่จะลาออกไปเลี้ยงลูกเพราะคู่รัก รายได้ดีกว่า		
						-ลูกต้องเรียนโรงเรียนอินเตอร์	

ตาราง 4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก(ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	เพศ/อายุ	คบกับคู่รักมานานเท่าไร	ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม	ความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัวข้าง	ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิต	เงื่อนไขต่อการมีลูก	ความต้องการที่จะมีลูก
5	หญิง/26 ปี	7 ปี	-ภรรยาที่คิด พันตลอด ชีวิต	-ถ้าพ่อแม่ ต้องการก็ จะยอมมี	-อิสระหายไป	-ต้องมีเงิน มากพอที่มี ลูกแล้วไม่ ทำให้ชีวิต เราแย่ลง	ไม่ต้องการ มีลูก
			-ความกังวล	-แฟนอยาก มี	-ไม่ได้ไปในที่ ที่อยากไป	-ต้อง สามารถให้ เวลาและ สนับสนุน เค้าได้ทุก เรื่อง	
			-แบ่งชีวิต ส่วนหนึ่ง ไปกับเค้า	-ไม่สามารถ กำหนดชีวิต ตัวเองได้เพราะ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับ ลูก	-เราต้อง พร้อมที่จะ ทิ้งความ อยากไป เพื่อดูแล ใครซักคน		
					-ไม่ได้ใช้เงิน ที่มาจากความ ยากลำบากใน การทำงานของเรา		

ตาราง 4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่อีก(ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	เพศ/อายุ	คบกับคู่อีกมานานเท่าไร	ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม	ความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัวข้าง	ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิต	เงื่อนไขต่อการมีลูก	ความต้องการที่จะมีลูก
6	หญิง/27 ปี	7 ปี	-สิ่งเติมเต็ม	-ไม่มีใครคาดหวัง	-ไม่มีอิสระเรายังอยากไปเที่ยว	-ลูกต้องมีชีวิตที่ดีการศึกษาของกินของใช้	ไม่ต้องการมีลูก
			-ไม่คาดหวังว่าลูกจะเลี้ยงเรา	-พ่อแม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบ่อยมาก	-ค่าใช้จ่ายสูงมีแต่ยังไม่คาดหวัง	-เราต้องเป็นคนลาออกมาเลี้ยงลูก แต่ก็ยังต้องมีรายได้	
			-เป็นห่วงกังวล		-ความฝันที่อยากจะได้เดินทางไปท่องเที่ยวก็ไม่สามารถทำได้	-เราต้องหาเงินเลี้ยงดูพ่อแม่ให้เพียงพอ ก่อนถึงจะยอมมีลูก	

จากตาราง 4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่อีกสามารถแบ่งความคิดเห็นแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมคือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากการประเมินของแต่ละบุคคลว่าถ้าหากกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะเกิดผลต่อตนเองในเรื่องใดอย่างไร การกระทำนั้นจะส่งผลในแง่บวกอย่างไรบ้างและในแง่ลบต่อตัวเองอย่างไรบ้าง ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมนี้จึงนำไปสู่ทัศนคติที่บุคคลมีต่อพฤติกรรมนั้นๆซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 3 ประเภท คือ

1. ความสมบูรณ์ของครอบครัว
2. ความคาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก
3. ภาระผูกพัน

1.1 ความสมบูรณ์ของครอบครัว

ความสมบูรณ์ของครอบครัว คือ เป็นสิ่งที่แสดงครอบครัวสมบูรณ์ตามความคิดของคนทั่วไปคือครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ทำให้เต็มเต็มชีวิตคู่”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “เครื่องหมายของชีวิตคู่เป็นเหมือน landmark หรือ สัญลักษณ์ของความรักพ่อแม่”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “ลูกมาเต็มเต็มครอบครัวเพราะครอบครัวควรมีอย่างน้อย 3 คน คือ พ่อ แม่ ลูก”

1.2 คาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก

คาดหวังการเลี้ยงดูจากลูก คือ ความคาดหวังผลลัพธ์ในอนาคตจากลูกที่เราเป็นผู้เลี้ยงจนเติบโตใหญ่

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ไม่คิดเลยว่าลูกจะต้องมาเลี้ยงดูเราตอนแก่เพราะเราเลี้ยงดูตัวเองได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “แต่ไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับการเลี้ยงดูจากลูกในอนาคต”

1.3 ภาระผูกพัน

ภาระผูกพัน คือ ข้อผูกมัดที่จะคงอยู่กับบุคคลนั้นในระยะยาว

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ภาระที่ติดพันที่จะอยู่กับเราไปตลอดชีวิตแยกจากเราไม่ได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “แบ่งชีวิตส่วนหนึ่งไปกับเค้า คือ เราไม่สามารถทำกิจกรรมใดแบบที่ไม่คิดถึงลูกไม่ได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “เราจะกังวลมาก ไม่ไว้ใจแม้กระทั่งอยู่กับพ่อแม่เราก็ตาม”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “เราจะมีกังวล เป็นห่วงตลอดเวลา”

2. ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง

ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง คือ เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนรอบข้างที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญมีผลความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆนอกจากนั้นแล้วบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะทำตามความคาดหวังของคนรอบข้างมากน้อยเพียงใด เช่น การที่ได้รู้ว่าพ่อแม่ คู่ครอง หรือเพื่อน มีความคิดเห็นหรือความคาดหวังอย่างไรในเรื่องการมีบุตร

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “พ่อแม่ไม่ได้ผลต่อการตัดสินใจที่จะมีหรือไม่มีลูกเลย เพราะพ่อแม่ไม่ใช่คนช่วยเรื่องค่าใช้จ่าย”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ตัวเราไม่อยากมีลูกเลย แต่ถ้าพ่อแม่ต้องการก็จะยอมมี แต่ต้องแน่ใจก่อนว่ามีแล้วเราไม่ลำบากมากขึ้น”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “แฟนเคยบอกว่ายอยากมีลูก ก็ถ้าแต่งงานไปอาจจะมีลูกก็ได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “พ่อแม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่น้อยมาก ถ้าเค้าแก่มากแล้วอยากมีหลานก็อาจจะยอม”

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต คือ ความคิดเห็นในเรื่องของอนาคตเกี่ยวกับการดำรงชีวิตหรือการใช้ชีวิตที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 2 ประเภท คือ 1. อิสระในการใช้ชีวิต 2. การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก

3.1 อิสระในการใช้ชีวิต

อิสระในการใช้ชีวิตคือ ความสามารถที่จะทำทุกอย่างตามที่ตนเองต้องการ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว การใช้จ่าย

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ชีวิตของตัวเองจะหายไป ไม่สามารถทำตามใจได้ทุกอย่างแล้ว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ไม่ได้ท่องเที่ยวต่างประเทศแบบคู่รักแล้ว”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ไม่ใช่แค่คน 2 คนแต่มีมาเพิ่มอีก 1 คน”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “อิสระน้อยลง เพราะมีลูกที่ยังเด็ก ดูแลตัวเองไม่ได้ที่เราจะต้องคอยเลี้ยงดู ให้เวลา เราก็เลยไม่สามารถไปไหนมาไหนได้สะดวก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ไม่มีอิสระ ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตามที่อยากไป(ชอบท่องเที่ยว)”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ไม่ได้ใช้เงินที่มาจากความยากลำบากในการทำงานของเรา”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “ไม่ได้ใช้เงินที่มาจากความยากลำบากในการทำงานของเรา”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “ไม่มีอิสระ เรามีความฝันว่าจะอยากไปเที่ยวหลายๆประเทศ”

3.2 การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก

การประเมินความเสี่ยงต่อการมีลูก คือ การประเมินถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแง่ลบในอนาคตที่อาจจะส่งผลกระทบต่อตัวเองหรือครอบครัว รวมถึงการวางแผนชีวิตในอนาคตให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ไม่สามารถกำหนดชีวิตตัวเองได้เพราะทุกอย่างขึ้นอยู่กับลูก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “ค่าใช้จ่ายสูง มีแต่สิ่งไม่คาดหวังการดูแลและประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กนี้ไม่ง่ายเลย คาดเดาไม่ได้ เพราะแต่ละช่วงอายุก็จะต้องการแตกต่างกัน”

4. เงื่อนไขต่อการมีลูก

เงื่อนไขต่อการมีลูก คือ ข้อแม่หรือข้อบังคับที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อน การตัดสินใจที่จะมีลูกของบุคคลนั้น ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 2 ประเภท คือ 1. ปัจจัยภายใน 2. ปัจจัยภายนอก

4.1 ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวเองหรือจากตนเองที่มีผลกระทบต่อเรื่องการมีลูก เช่น รายได้ ความมั่นคง ความพอใจส่วนบุคคล เวลา ร่างกายและจิตใจ

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ความพร้อมทางการเงินต้องมีรายได้ที่มากพอและมั่นคง”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ถ้ามีลูกเราต้องเป็นคนเลี้ยงดูเองเท่านั้น เราต้องพร้อมที่จะลาออกไปเลี้ยงลูก เพราะผู้รักรายได้ดีกว่า”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ต้องสามารถให้เวลาและสนับสนุนเค้าได้ทุกเรื่องที่เราต้องการได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “ถ้าจะมีลูก ครอบครัวเราต้องมีเงินมากพอที่มีลูกแล้วไม่ทำให้ชีวิตเราแย่ลง”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “เราต้องพร้อมที่จะทิ้งความอยากส่วนตัวไปเพื่อดูแลใครซักคน”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “เราต้องเป็นคนลาออกมาเลี้ยงลูก แต่ก็ยังต้องมีรายได้ให้ใกล้เคียงหรือมากกว่าเดิม”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “เพราะปัจจุบันเรายังไม่มีลูกแต่เราก็มีพ่อแม่คนเดียวเหมือนกัน เราต้องหาเงินเลี้ยงดูพ่อแม่ให้เพียงพอจนถึงจะยอมมีลูก”

4.2 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากภายนอกที่ไม่ได้มาจากตนเองที่มีผล
การทบทวนเรื่องการมีลูก เช่น สภาพสังคม สภาพแวดล้อม การศึกษา การใช้ชีวิต

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ลูกต้องเรียน โรงเรียนอินเตอร์เท่านั้น
เพราะไม่ต้องการให้ลูกเข้าสู่ระบบการศึกษาไทยเพราะไม่ดี เราผ่านมาก่อน เรารู้ดี”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “ความพร้อมทางด้านสภาพแวดล้อม(บ้าน
,รถยนต์)ก่อนจะมี เพราะอยากให้ลูกได้อยู่บ้านใหญ่ที่มีสนามหญ้า ได้วิ่งเล่น”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า “ลูกต้องมีชีวิตที่ดี การศึกษา ของกิน ของ
ใช้ที่ดีที่คู่ควรกับลูกของเรา”

ตาราง 4.2 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่
สมรสแต่มีคู่รักสรุปได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมจะแตกต่างกันใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการมี
ลูกและกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูก โดยกลุ่มที่ต้องการมีลูกจะมีความคิดในแง่บวก เช่น “เครื่องหมายของ
ชีวิตคู่ เป็นเหมือน landmark หรือ สัญลักษณ์ของความรักพ่อแม่” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 แต่กลุ่มที่ไม่
ต้องการมีลูกจะมีความคิดเห็นในแง่ลบ เช่น “แบ่งชีวิตส่วนหนึ่งไปกับเค้า เราไม่สามารถทำกิจกรรม
ใดแบบที่ไม่คิดถึงลูกไม่ได้” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 หรือ “เราจะมีความกังวล เป็นห่วงตลอดเวลา” ผู้ให้
คำสำคัญคนที่ 6 ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างมี ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5 เพียงคนเดียวที่ความเชื่อ
ในด้านนี้โดยกล่าวว่า “ตัวเราไม่อยากมีลูกเลย แต่ถ้าพ่อแม่ต้องการก็จะยอมมี แต่ต้องแน่ใจก่อนว่ามี
แล้วเราไม่ลำบากมากขึ้น” ส่วนผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 และ 6 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ไม่มีการ
คาดหวังจากคนรอบข้าง ในด้าน ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตพบว่าทั้ง 3 คนให้ความเห็นไปในทิศทาง
เดียวกัน คือ “ไม่มีอิสระ ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตามที่อยากไป(ชอบท่องเที่ยว)” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5
ในด้านเงื่อนไขต่อการมีลูกมีความคล้ายคลึงกัน เช่น “ความพร้อมทางการเงินต้องมีรายได้ที่มาก
พอและมั่นคง” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4 หรือ “ถ้าจะมีลูก ครอบครัวเราต้องมีเงินมากพอที่มีลูกแล้วไม่ทำ
ให้ชีวิตเราแย่ลง” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5

ส่วนที่ 3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก

ตาราง 4.3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก

ผู้ให้ข้อมูล คนสำคัญ	เพศ/อายุ	ความเชื่อ เกี่ยวกับ พฤติกรรม	ความเชื่อ เกี่ยวกับ ครอบครัว ข้าง	ความเชื่อเกี่ยว การใช้ชีวิต	เงื่อนไขต่อ การมีลูก	ความต้องการที่ จะมีลูก
7	หญิง/33 ปี	-ภาระอันใหญ่ หลวง	-พ่อแม่ไม่มี ส่วนร่วมใน การ ตัดสินใจ	-ไม่ต้องการใช้ จ่ายเพื่อคนอื่น	-ไม่มีเงื่อนไข ไม่ต้องการมี ลูก	ไม่ต้องการมีลูก
			-ในทาง กลับกันพ่อ แม่เป็นส่วน หนึ่งที่ทำให้ ไม่ยอม มีลูก เพราะ เราดูแลพ่อ แม่ก็เหนื่อย แล้ว	-ไม่มีอิสระ เหลือเลยถ้ามี ลูก		
				- เราเป็น Working women อยาก ทำงาน หาเงิน ไม่ยอมมีลูก		

ตาราง 4.3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก(ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูล คนสำคัญ	เพศ/อายุ	ความเชื่อ เกี่ยวกับ พฤติกรรม	ความเชื่อ เกี่ยวกับคน รอบข้าง	ความเชื่อ เกี่ยวกับการใช้ ชีวิต	เงื่อนไขต่อ การมีลูก	ความ ต้องการที่ จะมีลูก
8	ชาย/30 ปี	-ภรรยา	-พ่อแม่ไม่มี ส่วนร่วมใน การ ตัดสินใจ	-ต้องมีความ รับผิดชอบ สูงขึ้นมาก	-ต้องมี รายได้ มากกว่านี้ 2- 3 เท่า	ไม่ต้องการมี ลูก
		-เป็นความ รับผิดชอบ		-ไม่สามารถ ใช้ชีวิต แบบเดิมที่ สามารถไป ได้ทุกที่	-ต้อง สามารถส่ง ลูกไปเรียน ต่างประเทศ ได้	
				-ต้องทุ่มเท เวลาทั้งหมด ที่มีให้กับลูก	-ต้องไม่ทำ ให้ชีวิต ตัวเอง ลำบากขึ้น	
9	ชาย/25 ปี	-ทำให้ ครอบครัว เป็น ครอบครัว	-ไม่มี	-ต้องมีความ รับผิดชอบ สูงขึ้นมาก	-ต้องมี รายได้เยอะๆ เพราะ ค่าใช้จ่าย ค่ารับเด็ก แพงมาก	ไม่ต้องการมี ลูก
10	หญิง/23 ปี	-คนที่ทำให้ ครอบครัว สมบูรณ์ขึ้น	-พ่อแม่อยาก ให้มีลูก	-ไม่มีอิสระ	-ต้องมีเงิน เลี้ยงดูพ่อแม่ ให้ได้ก่อน เพราะเราเป็น ลูกคนเดียว	ไม่ต้องการมี ลูก
				-ต้อง เสียสละ ให้กับลูก		

จากตาราง 4.3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รักสามารถแบ่งความคิดเห็นแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมคือ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดจากการประเมินของแต่ละบุคคลว่าถ้าหากกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจะเกิดผลต่อตนเองในเรื่องใดอย่างไร การกระทำนั้นจะส่งผลในแง่บวกอย่างไรบ้างและในแง่ลบต่อตัวเองอย่างไรบ้าง ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมนี้จึงนำไปสู่ทัศนคติที่บุคคลมีต่อพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 2 ประเภท คือ

1. ความสมบูรณ์ของครอบครัว 2. ภาวะผูกพัน

1.1 ความสมบูรณ์ของครอบครัว

ความสมบูรณ์ของครอบครัว คือ เป็นสิ่งที่แสดงครอบครัวสมบูรณ์ตามความคิดของคนทั่วไปคือครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 9 กล่าวว่า “ทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัว เพราะครอบครัวต้องมีพ่อแม่ลูก”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 กล่าวว่า “เป็นเหมือนเครื่องหมายของครอบครัว ทำให้ครอบครัวสมบูรณ์ขึ้น”

1.2 ภาวะผูกพัน

ภาวะผูกพัน คือ ข้อผูกมัดที่จะคงอยู่กับบุคคลนั้นในระยะยาว
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “ภาระอันใหญ่หลวงสำหรับชีวิตเราเลย เราต้องดูแลคนๆ ไปตลอดชีวิต”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ภาระที่เราต้องแบกไปตลอดชีวิต”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ส่วนตัวคิดว่าเป็นความรับผิดชอบที่สูงมากๆ มากกว่าเป็นภาระ เพราะเราต้องทำให้เค้าเป็นคนดี ไม่เป็นภาระสังคม ไม่ใช่แค่เกิดมาเฉยๆ”

2. ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง

ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง คือ เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนรอบข้างที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญมีผลความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆ นอกจากนั้นแล้วบุคคลนั้นมีความต้องการที่จะทำตามความคาดหวังของคนรอบข้างมากน้อยเพียงใด เช่น การที่ได้รู้ว่าพ่อแม่ คู่ครอง หรือเพื่อน มีความคิดเห็นหรือความคาดหวังอย่างไรในเรื่องการมีบุตร

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “พ่อแม่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะพ่อแม่ไม่เคยเข้ามาก้าวก่ายเรื่องชีวิตเลย”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “พ่อแม่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่อยากมีลูก เพราะเราดูแลพ่อแม่ก็เหนื่อยแล้วไหนจะต้องหาเงินมาดูแลลูกอีกคน”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “พ่อแม่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 กล่าวว่า “พ่อแม่อยากให้มีลูกเพราะเราเป็นลูกคนเดียว พ่อแม่เลยคาดหวังให้มีลูก”

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต คือ ความคิดเห็นในเรื่องของอนาคตเกี่ยวกับการดำรงชีวิตหรือการใช้ชีวิตที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งแง่บวกและแง่ลบ

3.1 อิสระในการใช้ชีวิต

อิสระในการใช้ชีวิตคือ ความสามารถที่จะทำทุกอย่างตามที่ตนเองต้องการ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว การใช้จ่าย

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “เราเป็น Working women ชอบที่จะทำงาน ไม่ต้องการใช้จ่ายเงินที่ได้จากการทำงานเพื่อคนอื่น”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “ปกติจะเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวไปเรื่อยๆในที่ที่อยากไป ถ้ามีลูกก็จะไม่สามารถทำได้แล้ว ไม่มีอิสระเหลือ”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นมาก ไม่สามารถใช้ชีวิตไปเรื่อยๆแบบที่ทำปัจจุบันได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ต้องทุ่มเทเวลาทั้งหมดที่มีให้กับลูกจนไม่เหลือเวลาให้ตัวเอง”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 9 กล่าวว่า “ต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นมาก ต้องดูแลลูกเด็กให้ดี”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 กล่าวว่า “ไม่มีอิสระพอที่จะท่องเที่ยวไปเรื่อยๆได้”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 กล่าวว่า “ต้องเสียสละทุกอย่างในชีวิตให้กับลูก เช่น เวลา เงินทอง ความสุข”

4. เจือใจต่อการมีลูก

เจือใจต่อการมีลูก คือ ข้อแม้หรือข้อบังคับที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อน การตัดสินใจที่จะมีลูกของบุคคลนั้น ซึ่งสามารถแบ่งไปได้ 2 ประเภท คือ 1. ปัจจัยภายใน 2. ปัจจัยภายนอก

4.1 ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวเองหรือจากตนเองที่มีผลการกระทบต่อเรื่องการมีลูก เช่น รายได้ ความมั่นคง ความพอใจส่วนบุคคล เวลา ร่างกายและจิตใจ

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ต้องมีรายได้นี้ 2-3 เท่าให้พอกับค่าใช้จ่ายของคุณ”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 9 กล่าวว่า “ต้องมีรายได้อยู่ๆ เพราะเท่าที่เห็นคือค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กแพงมาก เสื้อผ้าตัวเกิน 1,000 บาท”

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 กล่าวว่า “ต้องมีเงินเลี้ยงดูพ่อแม่ให้ได้ก่อน เพราะเราเป็นลูกคนเดียว ไม่มีใครดูแลพ่อแม่ตอนแก่”

4.2 ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายใน คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากภายนอกที่ไม่ได้มาจากตนเองที่มีผลกระทบต่อเรื่องการมีลูก เช่น สภาพสังคม สภาพแวดล้อม การศึกษา การใช้ชีวิต

ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ลูกต้องเรียนโรงเรียนอินเตอร์หรือเมืองนอก อยากรู้ลูกมีสังคม การใช้ชีวิตแบบฝรั่งที่เก่งกว่าเรา”

จากตาราง 4.3 ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรส สรุปได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมเป็นไป 2 ทิศทาง คือ แง่ลบ “ภาระอันใหญ่หลวงสำหรับชีวิตเราเลย เราต้องดูแลคนๆ ไปตลอดชีวิต” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 หรือ “ภาระที่เราต้องแบกไปตลอดชีวิต” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8 และในแง่บวก “ทำให้ครอบครัวเป็นครอบครัว เพราะครอบครัวต้องมีพ่อแม่ลูก” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 9 “เป็นเหมือนเครื่องหมายของครอบครัว ทำให้ครอบครัวสมบูรณ์ขึ้น” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10 ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่มีความคาดหวังจากคนรอบข้าง ในด้านความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น “ปกติจะเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวไปเรื่อยๆ ในที่ที่อยากไป ถ้ามีลูกก็จะไม่สามารถทำได้แล้ว ไม่มีอิสระเหลือ” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7 ในด้านเงื่อนไขต่อการมีลูกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น “ต้องมีรายได้นี้ 2-3 เท่าให้พอกับค่าใช้จ่ายของคุณ” ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) คนเจนเอเรอชันวัยในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 10 คน ทำให้สามารถแบ่งกลุ่มได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูก และกลุ่มผู้ที่ไม่ต้องการมีลูก

กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูก
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4

กลุ่มผู้ที่ไม่ต้องการมีลูก
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 3
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 6
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 9
ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 10

กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมไปในแง่บวกกับการมีลูก เช่น “ลูกเป็นผลลัพธ์จากความรักของทั้ง 2 คน” หรือ “ทายาทสืบสกุลเพราะเป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว” หรือ “เครื่องหมายของชีวิตคู่ เป็นเหมือน landmark หรือ สัญลักษณ์ของความรักพ่อแม่” ในทางกลับกันกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมอีกแบบที่แสดงถึงแง่ลบต่อการมีลูก เช่น “ภาระที่ติดพันที่จะอยู่กับเราไปตลอดชีวิต แยกจากเราไม่ได้” หรือ “เราจะไม่มีความกังวลเป็นห่วงตลอดเวลา” หรือ “ภาระอันใหญ่หลวงสำหรับชีวิตเราเลย เราต้องดูแลคนๆ ไปตลอดชีวิต”

กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างที่มีผลต่อการตัดสินใจที่ทำให้อยากมีลูก เช่น “พ่อแม่คาดหวังว่าต้องได้ฮั้มหลาน” (ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1) “ทุกคนในครอบครัวคาดหวัง(เป็นลูกชายคนเดียว)” (ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2) ในทางกลับกันกลุ่มผู้ที่ไม่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างที่มีผลต่อการตัดสินใจที่ทำให้ไม่อยากมีลูก เช่น “พ่อแม่ไม่ได้ผลต่อการตัดสินใจที่จะมีหรือไม่มีลูกเลย เพราะพ่อแม่ไม่ใช่คนช่วยเรื่องค่าใช้จ่าย” (ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4) หรือ

“พ่อแม่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่อยากมีลูก เพราะเราดูแลพ่อแม่ก็เหนื่อยแล้วไหนจะต้องหาเงินมาดูแลลูกอีกคน”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7)

กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูกและไม่ต้องการมีลูกมีความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตไปในทิศทางใกล้เคียงกัน“อิสระน้อยลง จะทำอะไรต้องขึ้นอยู่กับลูกเป็นหลัก”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 2) หรือ “เลี้ยงไม่ได้แล้วเพราะมีภาระต้องเลี้ยงดูลูก”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 1) หรือ “เราเป็น Working women ชอบที่จะทำงาน ไม่ต้องการใช้เงินที่ได้จากการทำงานเพื่อคนอื่น”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 7) หรือ “ต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นไปเรื่อยๆแบบที่ทำปัจจุบันได้”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8)

กลุ่มผู้ที่ต้องการมีลูกและไม่ต้องการมีลูกมีเงื่อนไขต่อการมีลูกไปในทิศทางที่ใกล้เคียงกัน“ต้องมีรายได้มากกว่านี้ 2-3 เท่า ให้พอกับค่าใช้จ่ายของลูก”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 8) หรือ“ถ้ามีลูกเราต้องเป็นคนเลี้ยงดูเองเท่านั้น เราต้องพร้อมที่จะลาออกไปเลี้ยงดู เพราะคู่รักรายได้ดีกว่า”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 4) หรือ “ถ้าจะมีลูก ครอบครัวเราต้องมีเงินมากพอที่มีลูกแล้วไม่ทำให้ชีวิตเราแย่ลง”(ผู้ให้คำสำคัญคนที่ 5)

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลงานวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ทั้งหมด 10 คน โดยแบ่งตามสถานะทางครอบครัวเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. กลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่มีสถานะสมรส จำนวน 3 คน
2. กลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสแต่มีคู่รัก จำนวน 3 คน
3. กลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่ยังไม่สมรสและไม่มีคู่รัก จำนวน 4 คน

สรุปได้ว่าความคิดเห็นต่อการมีลูกถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. ความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิต
4. เจ็บใจต่อการมีลูก

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้คำสำคัญ 7 จาก 10 คนไม่ต้องการมีลูก คิดเป็น 70% ของทั้งหมด จากที่สัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าความคิดเห็นจะแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงสำหรับ กลุ่มที่ต้องการมีลูกและกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูก โดยกลุ่มที่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมค่อนข้างไปในแง่บวกต่อการมีลูก เช่น เครื่องหมายของชีวิตคู่ หรือ สัญลักษณ์ของความรักพ่อแม่ และมีความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้างค่อนข้างไปในแง่บวกต่อการมีลูก เช่น คนในครอบครัวมีคาดหวัง ในทางตรงกันข้ามกลุ่มที่ไม่ต้องการมีลูกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมค่อนข้างในแง่ลบ เช่น การมีลูกคือภาระที่จะผูกพันไปตลอดชีวิต, ลูกคือความกังวล และไม่มีมีความเชื่อเกี่ยวกับคนรอบข้าง โดยที่

ความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ชีวิตเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ การให้ความเห็นในเรื่องการใช้ชีวิตว่าจะทำให้ชีวิตไม่มีอิสระ ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวหรือใช้จ่ายตามที่ปรารถนา อีกทั้งยังไม่สามารถวางแผนชีวิตได้ด้วย ในด้านเงื่อนไขต่อการมีลูกเป็นไปในทิศทางเดียวกันสำหรับทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ การต้องการที่จะมีรายได้สูงและมั่นคง และยังต้องการเวลาเนื่องจากต้องการเป็นผู้ดูแลลูกด้วยตนเอง

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรเพิ่มสัดส่วนให้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายที่มีสถานะแต่งงานแล้ว
2. ควรเลือกอาชีพให้หลากหลายในกลุ่มเป้าหมายที่มีสถานะแต่งงานแล้ว
3. ควรขยายกลุ่มเป้าหมายไปในเขตต่างจังหวัดและปริมณฑล

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. รัฐบาลควรเพิ่มศักยภาพและความเชื่อมั่นในโรงเรียนรัฐบาลและให้การสนับสนุนในเรื่องค่าเล่าเรียน
2. รัฐบาลควรเพิ่มการลดหย่อนภาษีให้กับคู่สมรสที่มีลูก
3. นำเสนอโครงการที่ให้เห็นถึงประโยชน์หรือข้อดีของการมีลูก
4. รัฐบาลควรเพิ่มกฎหมายขยายเวลาการลาคลอดแบบได้ค่าจ้างทั้งพ่อและแม่เป็น 6 เดือน

บรรณานุกรม

- กาญจนา ฤกษ์สังเคราะห์. (2552). การศึกษาปัจจัยจูงใจและสาเหตุของแนวโน้มที่พนักงานลาออกจากองค์กรในช่วงอายุงานไม่เกิน 5 ปี ของบริษัท อีซูซุ มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. โครงการงานพิเศษปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัตรภู อจหาญ. (2542). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ กองวิชาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Ajzen, I., & Klobas, J. (2013). Fertility intentions: An approach based on the theory of planned behavior. *Demographic Research*, 29(8), 203-232.
- Allen, M. & Syfert, T. (2009). Gen Y: Providing for the new generation worker. *Grand Rapids Business Journal*, December, 17.
- Andersson, G., Kreyenfeld, M., & Mika, T. (2009, October). Welfare state context, female earnings and childbearing. *Journal of Population Research*, 31(4), 287-316.
- Becker, G. S. (1960). An economic analysis of fertility. In *Demographic and economic change in developed countries* (pp. 209-240). Columbia University Press.
- Bell, N.S., and Narz, M. (2007). Meeting the challenges of age diversity in the workplace, *The CPA Journal*, February, 56-59.
- Bianchi, S. M., Robinson, J. P., & Milke, M. A. (2006). *The changing rhythms of American family life*. Russell Sage Foundation
- Bianchi, S. M., Milkie, M. A., Sayer, L. C., & Robinson, J. P. (2000). Is anyone doing the housework? Trends in the gender division of household labor. *Social forces*, 79(1), 191-228.
- Billari, F.C., Philipov, D., and Testa, M.R. (2009). Attitudes, norms and perceived behavioural control: Explaining fertility intentions in Bulgaria. *European Journal of Population* 25(4), 439-465

บรรณานุกรม(ต่อ)

- Bleakley, H., & Lange, F. (2009). Chronic disease burden and the interaction of education, fertility, and growth. *The review of economics and statistics*, 91(1), 52-65
- Blossfeld, H. P., & Huinink, J. (1991). Human capital investments or norms of role transition? How women's schooling and career affect the process of family formation. *American journal of Sociology*, 97(1), 143-168
- Bulanda, R. E. (2004). Paternal involvement with children: The influence of gender ideologies. *Journal of Marriage and Family*, 66(1), 40-45.
- Curtis, C. E. (2008). Gen X, Y concerned about money but value lifestyle more, *Money Management Executive*, September, 4-5
- Easterlin, R. A. (1976). The conflict between aspirations and resources. *Population and development review*, 417-425.
- Fatima Malik (2007). *Work-life Balance: A Practical Guide to Policies and Practices*, European Social Fund.
- Fawcett, J. T. (1988). The value of children and the transition to parenthood. *Marriage & Family Review*, 12(3-4), 11-34.
- Glass, A. (2007). Understanding generational differences for competitive success, *Industrial and Commercial Training*, 39, 2, 98-103.
- Greenhaus, J. H., & Singh, R. (2003). Work-family linkages. Sloan work and family research network.
- Gursoy, D., Maier, T. & Chi, C. (2008). Generational differences: An examination of work values and generational gaps in the hospitality workforce, *International Journal of Hospitality Management*, 27, 448-458.
- Hoem, B. (2000). Entry into motherhood in Sweden: the influence of economic factors on the rise and fall in fertility, 1986-1997. *Demographic research*, 2(4).

บรรณานุกรม(ต่อ)

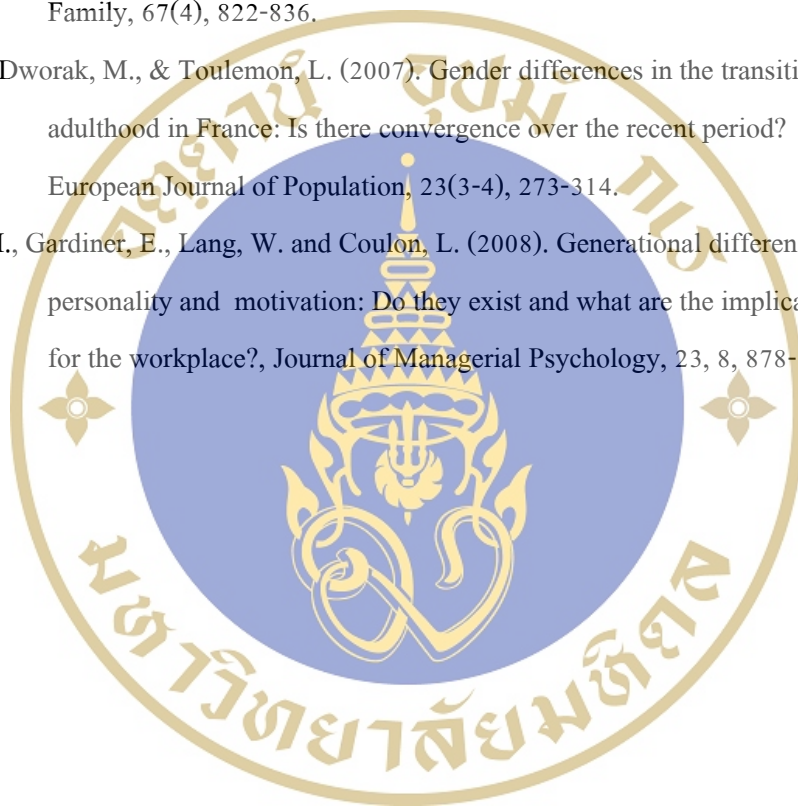
- Hoffman, L. W., & Hoffman, M. L. (1973). The value of children to parents. International Labor Organization (ILO), 2000. Convention No. 183 Convention concerning the Revision of the Maternity Protection Convention (Revised), 1952.
- Hurst, J.L. & Good, L.K. (2009). Generation Y and career choice: The impact of retail career perceptions, expectations and entitlement perceptions, *Career Development International*, 14, 6, 570-593
- Hoem, J. M. (1986). The impact of education on modern family-union initiation. *European Journal of Population*, 2(2), 113-133.
- Jalovaara, M. (2013). Socioeconomic resources and The dissolution of cohabitations and marriages. *European Journal of Population*, 29(2), 167-193.
- Klobas, J. (2010). Social psychological influences on fertility intentions: A study of eight countries in different social, economic and policy contexts.
- Keene, J. R., & Quadagno, J. (2004). Predictors of perceived work-family balance: Gender difference or gender similarity. *Sociological Perspectives*, 47(1), 1-23.
- Kravdal. (1994). The importance of economic activity, economic potential and economic resources for the timing of first births in Norway. *Population studies*, 48(2), 249-267.
- Lappegard, T., & R?nsen, M. (2005). The multifaceted impact of education on entry into motherhood. *European Journal of Population*, 21(1), 31-49.
- Lesthaeghe, R. (1980). On the Social control of human reproduction. *Population and Development review*, 6(4), 527-548
- Lesthaeghe, R., & Surkyn, J. (1988). Cultural dynamics and economic theories of fertility change. *Population and development review*, 14(1), 1-45

บรรณานุกรม(ต่อ)

- Liefbroer, A. C. (2005). The impact of perceived costs and rewards of childbearing on entry into parenthood: Evidence from a panel study. *European Journal of Population*, 21(4), 367-391.
- Liefbroer, A. C., & Corijn, M. (1999). Who, what, where, and when? Specifying the impact of educational attainment and labour force participation on family formation. *European Journal of Population*, 15(1), 45-75
- L. Mencarini, D. Vignoli, Gottard A. (2015) “Fertility intentions and outcomes. Implementing the Theory of Planned Behavior with graphical models”, *Advances in Life Course Research*, 23, 14–28.
- Montgomery, M. R., & Casterline, J. B. (1996). Social learning, social influence, and new models of fertility. *Population and Development Review*, 22(Supplement), 151-175.
- Reisenwitz, T. H. & Lyer, R. (2009). Differences in generation X and generation Y: Implications for the organization and marketers, *The Marketing Management Journal*, 19, 2, 91-103.
- Rosenzweig, M. R., & Wolpin, K. I. (1980). Testing the quantity-quality fertility model: The use of twins as a natural experiment. *Econometrica: journal of the Econometric Society*, 227-240.
- Rosenzweig, M. R., & Zhang, J. (2009). Do population control policies induce more human capital investment? Twins, birth weight and China's “one-child” policy. *The Review of Economic Studies*, 76(3), 1149-1174
- Sobotka, T., Skirbekk, V., & Philipov, D. (2011). Economic recession and fertility in the developed world. *Population and development review*, 37(2), 267-306
- Surkyn, J., & Lesthaeghe, R. (2004). Value orientations and the second demographic transition (SDT) in Northern, Western and Southern Europe: An update. *Demographic Research*, 3(special collection 3), 45-86.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- Vikat, A. (2004). Women's labor force attachment and childbearing in Finland. *Demographic Research*, 3(special collection 3), 177-212.
- Voydanoff, P. (2005). Toward a conceptualization of perceived work-family fit and balance: a demands and resources approach. *Journal of Marriage and Family*, 67(4), 822-836.
- Winkler-Dworak, M., & Toulemon, L. (2007). Gender differences in the transition to adulthood in France: Is there convergence over the recent period? *European Journal of Population*, 23(3-4), 273-314.
- Wong, M., Gardiner, E., Lang, W. and Coulon, L. (2008). Generational differences in personality and motivation: Do they exist and what are the implications for the workplace?, *Journal of Managerial Psychology*, 23, 8, 878-890.

แบบสัมภาษณ์

คำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. ขอทราบชื่อ, อายุ, จำนวนสมาชิกในครอบครัว และ สถานะทางครอบครัวของคุณ
2. คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการมีลูก?
3. ในความคิดเห็นของคุณ “ลูก” หมายถึง หรือ แสดงถึงอะไร?
4. ทำไมถึงมีความเห็นเช่นนั้น?
5. ในครอบครัวของคุณ ใครคือผู้ที่มีอิทธิพลต่อคุณมากที่สุด?
6. คุณมีพี่หรือน้องหรือเพื่อนสนิทที่มีลูกแล้วหรือไม่?
7. เคยได้รับข้อมูลเรื่องการมีหรือเลี้ยงดูลูกจากคนรอบข้างหรือไม่?
8. ในความคิดเห็นของคุณการมีลูกส่งผลอย่างไรต่อการใช้ชีวิตของคุณ?
9. คุณเคยปรึกษาเรื่องการมีลูกกับคู่ครองหรือคนรักหรือไม่? ผลเป็นอย่างไร?
10. อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้คุณหรือคู่ครองคุณมีความคิดเห็นเช่นนั้น?
11. ปัจจัยใดที่เป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับคุณหากต้องการที่จะมีลูก?